

داستان های از ادبیات کهن

خسرو و شیرین

www.ketab.ir

سرشناسه	: فیروزوند، فاطمه، ۱۳۶۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: خسرو و شیرین نظامی گنجوی/ گردآورنده فاطمه فیروزوند.
مشخصات نشر	: تهران: انامید، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۹۳ ص: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
فروست	: عاشقانه‌های ادبیات فارسی
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۰۰-۱۲-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتاب حاضر برگزیده و اقتباسی از " خسرو و شیرین " نظامی گنجوی است.
موضوع	: نظامی، الیاس بن یوسف، ۴۵۳۰ - ۴۶۱۴ ق. خسرو و شیرین-- اقتباس‌ها
موضوع	: Nezami, Elias - ibn - Yusuf. Khosrow va Shirin-- Adaptations
موضوع	: داستان‌های فارسی -- قرن ۱۴
موضوع	: Persian fiction -- ۲۰th century
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۶ ق.
موضوع	: Persian poetry ۱۲th century
شناسه افزوده	: نظامی، الیاس بن یوسف، ۴۵۳۰ - ۴۶۱۴ ق. خسرو و شیرین، برگزیده
شناسه افزودن	: Nezami, Elias - ibn - Yusuf. Khosrow va Shirin. Commarries
رده بندی کنگره	: ۱۳۷۰۳۵۶۳۴ ۵۳۲خ/ی
رده بندی دیویی	: ۳/۳۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۵۰۰۰۹

نام کتاب: خسرو و شیرین

نویسنده: فاطمه فیروزوند ۱۳۹۷

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

تیراژ: ۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۰۰-۱۲-۸

ناشر: انامید

حق چاپ برای ناشر محفوظ می باشد.

فهرست

۱۱	پیشگفتار
۱۳	دیباچه
۱۵	آغاز داستان خسرو و شیرین
۱۸	بزرگ امید
۲۰	خوشگذرانی خسرو پرویز و تنیس سرانجام
۲۳	شفاعت بزرگان از خسرو پرویز نزد پادشاه
۲۵	خسرو پدر بزرگش انوشیروان را به خواب می‌برد
۲۷	توصیف شیرین و شب‌دیز از زبان شاپور
۳۳	رفتن شاپور به ارمن برای دیدن شیرین
۳۵	دیدن عکس خسرو برای اولین بار
۳۸	دیدن عکس خسرو برای دومین بار
۴۰	دیدن عکس خسرو برای سومین بار
۴۳	ملاقات شاپور با شیرین
۵۲	فرار شیرین از ارمن به مداین
۵۸	اولین دیدار خسرو و شیرین
۶۶	رسیدن شیرین به مداین

- ۶۹ رفتن شیرین به کاخ جدید
- ۷۲ رسیدن خسرو به ارمن نزد مهین بانو
- ۷۵ بازگشت شاپور نزد خسرو پرویز و خبر آوردن از شیرین
- ۷۹ رفتن شاپور به دنبال شیرین برای دومین بار
- ۸۵ شنیدن خبر مرگ هرمز شاه و جانشینی خسرو پرویز
- ۸۸ بازگشت شیرین به ارمن
- ۹۰ گرفتن خسرو پرویز از بهرام چوبین
- ۹۳ دیدار دوباره خسرو و شیرین در صحرا
- ۹۸ دیدارهای خسرو و شیرین
- ۱۰۱ دلگیری خسرو از شیرین
- ۱۰۷ رفتن خسرو از پیش شیرین
- ۱۱۰ جنگ خسرو پرویز با بهرام و شکست بهرام
- ۱۱۲ پادشاهی خسرو برای دومین بار
- ۱۱۶ غم و ناراحتی شیرین از دوری خسرو
- ۱۱۹ وصیت مهین بانو به شیرین
- ۱۲۲ فرمانروایی شیرین به جای مهین بانو
- ۱۲۵ رفتن دوباره ی شیرین به ایران
- ۱۲۷ مرگ بهرام چوبین
- ۱۳۰ فاش شدن عشق خسرو و شیرین نزد مریم
- ۱۳۴ تقاضای خسرو برای دیدار شیرین و دلگیری و ناراحتی او
- ۱۴۱ آغاز عشق فرهاد
- ۱۵۲ رفتن شیرین نزد فرهاد
- ۱۵۵ غم و ناراحتی فرهاد از عشق شیرین
- ۱۵۹ باخبر شدن خسرو از عشق فرهاد
- ۱۶۱ مشورت خسرو با بزرگان درباره ی فرهاد

- ۱۶۳ رفتنِ فرهاد به کاخ خسرو به دستور او
- ۱۶۵ گفت و گوی خسرو با فرهاد
- ۱۷۱ کندن بیستون و پریشانی فرهاد
- ۱۷۵ ملاقات شیرین و فرهاد در بیستون
- ۱۷۹ باخبر شدن خسرو از ملاقات شیرین و فرهاد
- ۱۸۱ مرگ فرهاد
- ۱۸۵ تسلیت خسرو به شیرین برای مرگ فرهاد
- ۱۹۰ مرگ ریم و تسلیت شیرین به خسرو
- ۱۹۶ رسیدن نامه شیرین به خسرو
- ۱۹۸ ازدواج خسرو با شیرین اصفهانی
- ۲۰۳ تنهایی شیرین
- ۲۰۷ رفتن خسرو به کاخ شیرین به بهانه‌ی شکار
- ۲۱۵ دیدار خسرو و شیرین
- ۲۴۲ بازگشت خسرو از قصر شیرین
- ۲۴۶ پاسخ شاپور به خسرو
- ۲۴۸ پشیمانی شیرین از رفتن خسرو
- ۲۵۴ خواب خسرو و تعبیر شاپور
- ۲۵۶ برپایی جشن
- ۲۶۰ بیرون آمدن شیرین از پشت تخت
- ۲۶۴ آمدن شیرین به مداین و ازدواج او با خسرو
- ۲۶۹ نصیحت شیرین به خسرو
- ۲۷۱ سرانجام خسرو پرویز
- ۲۷۴ رفتن خسرو به عبادتگاه
- ۲۷۷ کشته شدن خسرو به دست شیرویه
- ۲۸۰ بیدار شدن شیرین

۲۸۲

۲۸۴

۲۸۸

خواستگاری شیرویه از شیرین
مرگِ شیرین در آرامگاه خسرو
معنی لغات

www.ketab.ir

پیشگفتار

به نام آن که هستی نام از او یافت
نگه دارنده هستی و پستی
خداوندی که چون نامر بخزانی
خرد بخشید تا او را شایسته
چنان کرد آفرینش را به آسمان
فلک جنبش، زمین آرام از او یافت
گوا بر هستی او، جمله هستی
نیایی در جوازش «کن ترانی»
بصارت داده تا هم زاو هراسیم
که پی بُردن نداند کس بدان راز

پارسی‌زبانان اولین گروهی بودند که داستان‌های ایرانی یا غیرایرانی را به رایج بین مردم را جمع‌آوری کرده و آثار ارزشمندی در قالب نظم یا نثر خلق کردند. در کنار همه ویژگی‌هایی که در زبان و ادب پارسی سراغ داریم، وجه داستان‌های لطیف و عاشقانه یکی از برجسته‌ترین و بارزترین جنبه‌های زبان و ادب پارسی است. ایرانیان علاقه فراوانی به بیان عشق و محبت و دوستی در قالب نظم و نثر داشته‌اند و به همین دلیل شاعران و نویسندگان بزرگ ایران بخش عمده‌ای از آثار خود را به این نوع ادبیات (عاشقانه) و بیشتر در قالب داستان اختصاص داده‌اند که گاهی هم این داستان‌های عاشقانه آینه‌ای برای نشان دادن احساسات و عواطف مردم و گاه خود شاعر بوده است.

در مجموعه عاشقانه‌های ادبیات ایران که توسط انتشارات گوه‌ر اندیشه چاپ شده است، منظومه‌های عاشقانه ایران به نثر و زبانی ساده و روان برای استفاده بیشتر نسل نوجوان بازنویسی شده است؛ برخی از این آثار مربوط به قبل از پیدایش اسلام و همراه با

داستان‌های حماسی- ایرانی و برخی دیگر مربوط به زمان بعد از ظهور اسلام و همراه با داستان‌های رایج بین اعراب است. گفتنی است که داستان‌های عاشقانه و حماسی ایرانی نسبت به داستان‌های عربی از زیبایی و جذابیت بیشتری برخوردار هستند؛ این گونه آثار که در کنار موضوع اصلی دربردارنده ذوق و سلیقه شاعران پارسی نیز می‌باشند بعدها هم به عربی ترجمه شده‌اند.

کتاب حاضر (خسرو و شیرین) دومین داستان از خمسة نظامی گنجوی (۵۳۵-۶۱۲ ه.ق) است که در ۶۵۰۰ بیت سروده شده است و داستان قصه عشق و دلدادگی خسرو، پادشاه قدرتمند ساسانی، با شیرین، دختری زیباروی و ثروتمند، است. قبل از پیدایش اسلام به وقوع پیوسته که گوشه‌هایی از این داستان در برخی کتاب‌های کهن همچون تاریخ بیهقی، تاریخ بلعمری، شاهنامه فردوسی و... آمده است.

خسرو و شیرین نظامی پیش از این بارها به نثر برگردان شده است؛ ضمن ادای احترام به هریک از این نویسندگان که در این خود همه جهات هنری و ادبی را در نظر گرفته‌اند، گفتنی است سعی شده در این برگردان برای گروه سنی کودک و نوجوان انجام شده است، از نثری بسیار ساده و روان جهت آسان و لذت بیشتر مخاطب استفاده گردد. با تمام سعی و تلاش فراوان جهت حفظ آن است معنوی و بزرگ ایرانی و به کار بردن برخی ابیات در کنار متن اصلی برای نشان دادن ارزش هنری و زیبایی اثر شاعر گرانقدر، نظامی گنجوی، به یقین در این اثر کاسته‌هایی نیز وجود دارد که امیدوارم خوانندگان گرامی با نظریات ارزشمند خود برای بهتر شدن این مجموعه ما را یاری فرمایند.

در خاتمه از استاد ارجمندم جناب آقای دکتر جوان‌بخت که با راهنمایی‌های خود اینجانب را در تألیف و بازنویسی این کتاب یاری کرده‌اند کمال تشکر و امتنان دارم.

مریم لطف‌علی

پاییز ۹۵